

Sağlık Bakanlığından:

ÇEVRE SAĞLIĞI DENETİMİ VE DENETÇİLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Dayandığı Kanun Numarası ve Tarihi: 1593 - 24.4.1930 / 3359 - 7.5.1987 / Khk/181 - 14.12.1983

Resmi Gazete ile Neşir ve İlânı: 13 Eylül 2002 - Sayı: 24875

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, çevre ve toplum sağlığının korunması, sağlığa zarar verebilecek etmenlerin yok edilmesi yada en aza indirilmesini sağlamak için Bakanlık Merkez ve Taşra teşkilatınca yapılacak çalışma ve denetim ilkelerinin belirlenmesi ile ilgili plan, program ve politikaların oluşturulması, denetimde standardizasyonun sağlanması, denetçinin eğitimi, geliştirilmesi, görev, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi ile değerlendirilmesini yapmaktır.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, meskenler, topluma doğrudan veya dolaylı olarak hizmet verilen umuma açık yerler, sıhhi ve gayri sıhhi tüm müesseselerdeki toplum sağlığının korunması nedeniyle bu yerlerde çalışanlar ile, bu yerlerde fert, toplum ve çevre sağlığını doğrudan etkileyen faktörleri, ham ve işlenmiş maddeler ile bunların ambalaj ve etiketlerinin düzenlenmesini ve bu işlemlere yönelik çevre sağlığı denetiminin ve çevre sağlığı denetçilerinin çalışma usul ve esasları ile bu Yönetmeliğin amacının gerçekleştirilmesi için yapılması gerekli idari, hukuki ve teknik iş ve usulleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha [Kanunu](#)'nun 2 nci maddesi ile çevre sağlığını ilgilendiren müteakip maddelerine, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel [Kanunu](#)'nun 3 ncü maddesine, 9 uncu maddesinin (c) bendine ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde [Kararname](#)'nin 43 üncü maddesine dayanılarak çıkarılmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- b) Genel Müdürlük: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nü,
- c) İl Teşkilatı: İl Sağlık Müdürlükleri'ni,

- d) İlçe Teşkilatı: Sağlık Grup Başkanlıkları'nı,
- e) İl Müdürü: İl Sağlık Müdürü'nü,
- f) İl Müdür Yardımcısı: Şube müdürlüğünden sorumlu İl Sağlık Müdür Yardımcısı'nı,
- g) Şube Müdürlüğü: Gıda ve Çevre Kontrol Şube Müdürlüğü'nü,
- h) Şube Müdürü: Gıda ve Çevre Kontrol Şube Müdürü'nü,
- ı) Birim: Denetim ekiplerinin bağlı olarak çalıştığı; Genel Müdürlük, İl Teşkilatı Şube müdürlüğü altında ve ilçe Teşkilatı'nda oluşturulan denetim hizmetlerinin planlanıp uygulandığı bölümü,
- i) Birim Sorumlusu: Birimde yürütülen işlerden sorumlu kişiyi,
- j) Denetim: Genel sağlığın korunması amacıyla, denetim yerlerinde yapılan incelemeyi,
- k) Denetim yeri: Mevzuatın Bakanlık merkez ve il teşkilatına vermiş olduğu yetki kapsamında denetime tabi olan yerleri,
- l) Denetim formları: Denetim amacına ve denetim yerinin özelliğine göre Bakanlıkça hazırlanan formları,
- m) Denetçi: Çevre sağlığı hizmetlerinde fiilen asgari 6 ay çalışmış, Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen değerlendirme esaslarına göre 60 puan alan ve Bakanlığın açtığı denetçi eğitimi programını başarıyla bitiren asgari sağlık meslek lisesi veya yüksek okul mezununu,
- n) Özel kıyafet: Denetçilerin giyeceği kıyafeti,
- o) Denetim ekibi: En az iki denetçiden oluşan ekibi,
- ö) Numune: İnceleme, araştırma ve analiz için usulüne uygun olarak alınan materyali,
- p) Laboratuvar: Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı laboratuvarları, Halk Sağlığı Laboratuvarı ve Bakanlık tarafından yetki verilen diğer laboratuvarları,
- r) Özel işaret: Denetim yerlerinde üretilen ve özellik arz eden mamüllerin ambalajlarına yapıştırılan veya diğer tekniklerle uygulanan hologram, hologramlı shiring ve benzeri güvenlik şeridi içeren, holografik özellikli bandrol, logo, etiket gibi işaretleri,
- s) Denetim sertifikası: Denetçiler tarafından denetlenen yerlerin denetiminin denetim tarihi itibari ile mevzuata uygun olduğunu, denetim yerinin hangi periyotlarla denetleneceğini içeren, il/ilçe teşkilatınca düzenlenecek belgeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetimin Usul ve Esasları, Denetim Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Denetimin Usul ve Esasları

Madde 5- Denetimler aşağıda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda yapılır;

- a) Denetim ekibi, Bakanlıkça hazırlanan denetim formlarına göre denetim işlemini yapar. Üç nüsha halinde düzenlenen formun bir nüshasını denetim yerinde bırakarak, bir nüshasını birimde muhafaza etmek ve bir nüshasını da birimin bağlı olduğu teşkilata teslim etmek zorundadır.
- b) Denetim ekibi tarafından denetlenen yerlerin uygun bulunması halinde işletmeye denetim sertifikası düzenlenir.
- c) Denetim yeri şikayet ve özel haller dışında, diğer mevzuat hükümlerinde belirtilen durumlar saklı kalmak üzere, yılda en az bir kez denetlenir.
- d) Denetim yerinin özelliği ve denetim amacına göre, gerektiğinde denetim ekibine diğer kurumlardan teknik eleman katılımı sağlanır.
- e) Denetim, günün her saatinde uyarıya gerek olmaksızın yapılabilir.
- f) Denetim yeri sahibi veya sorumlu müdürlerinin talebi halinde, özel denetim ve eğitim yapılabilir. Yapılan bu eğitim ve denetimlerin ücretlendirilmesinde Bakanlığın belirleyeceği miktar esas alınarak, döner sermaye mevzuatı hükümlerine göre tahsil edilir.
- g) İllerin denetim programları, il teşkilatı tarafından yıllık olarak hazırlanarak, Ocak ayı sonuna kadar, bir önceki yılın denetimlerine ilişkin faaliyet raporu ise, o yılın en geç Şubat ayı sonuna kadar Bakanlığa gönderilir.
- h) Genel sağlığı ilgilendiren durumlarda, denetim esnasında alınacak her türlü numune için bedel ödenmez.
- i) Özel istek üzerine alınan numunenin analiz ücreti, talep sahibi tarafından ödenir.
- j) Denetimlerde gizlilik prensibi esastır.

Denetim Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Madde 6- Denetim ekiplerince tespit edilen eksiklikler için verilecek süreler ve uygulanacak müeyyideler, öncelikle denetim yerinin tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre belirlenir. İlgili mevzuatta hüküm bulunmayan veya ayrı bir düzenlemenin bulunmadığı hallerde eksiklikler için verilecek süre veya uygulanacak müeyyide Bakanlık tarafından belirlenir.

Denetim ekipleri, aşağıda belirtilen tesis çeşitlerine göre Bakanlıkça hazırlanacak olan formlara göre;

- a) İçilebilir nitelikteki su üreten işletmeler,
- b) İçme ve kullanma suyu şebeke sistemleri,
- c) Termal amaçlı kullanılan işletmeler, kaplıcalar,
- d) Müstakil veya tesisler bünyesinde bulunan açık ve kapalı yüzme havuzları,

e) Sıhhi müesseselerden;

1) Otel, motel, pansiyon, konukevi, kamping gibi barınma ve konaklama tesisleri,

2) Berber ve kuaför gibi yerler,

3) Sinema, tiyatro, düğün salonu, lunapark, sirk, açık ve kapalı spor tesisleri gibi eğlence ve gösteri yerleri,

4) Hamam, sauna gibi tesisleri,

f) Metro, otobüs, servis araçları ve dolmuş gibi toplu taşıma araçları,

g) Açık alanlardan

1) Helalar,

2) Umumi helalar,

3) Park ve bahçeler,

4) Mezarlıklar,

5) Gübrelikler,

h) İnsanların ikametine mahsus meskenler,

ı) Gayri sıhhi müesseselerden;

1) Parlayıcı, patlayıcı, yanıcı, yakıcı, tehlikeli ve zararlı maddelerin üretim, depolama ve satış yerleri,

2) Pestisit ve toksik kimyasalların üretim, depolama ve satış yerleri,

3) Atıkların depolama ve tasfiye tesisleri,

4) Yukarıda 1, 2 ve 3 numaralarda belirtilen gayri sıhhi müesseselerin dışında kalan gayri sıhhi müesseseleri,

j) Çevre ve toplum sağlığını olumsuz etkileyecek diğer müesseselerin,

denetimini yapar.

Denetim formları birim sorumlusu başkanlığında ilgili denetçilerle birlikte değerlendirilir ve bir üst makama rapor edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetçi Eğitimi, Denetçinin Değerlendirme Esasları, Görev ve Yetkileri

Denetçi Eğitimi

Madde 7- Bakanlığın açacağı, eğitimcilerin eğitimi kursunu bitiren il eğitimcileri, ilde denetçi eğitimi verir. Eğitimciler asđari 3 yılda bir açılacak kurslara katılır. İlde denetçilerin eğitimi il teğkilatının organizasyonunda her yıl tekrarlanır.

Eğitimcilerin kursu; eğitim formasyonu, denetçi davranışları, mevzuat, teknik-teknolojik gelişim ve değişmeler ile Bakanlıkça uygun gürülecek diğer konular dikkate alınarak dzenlenir.

Denetçi Eğitim Puanlaması

Madde 8- Denetçi eğitimi alacak personel aşağıdaki kriterlere gürre puanlamaya tabi tutulur.

A) Eğitim

1. Eğitim dzevi

a. Lise dzevinde eğitim : 15 puan

b. Ön lisans dzevinde eğitim : 18 puan

c. Üç yıllık eğitim : 20 puan

d. Lisans dzevinde eğitim : 22 puan

e. Yüksek lisans ve üzeri eğitim : 25 puan

2. Çevre sağlığı dışındaki eğitim bir alt dzevyde değerlendirilir.

a. Çevre sağlığı konusunda aldığı mesleki kurslar:

b. Her eğitim sertifikası : 1 puan

c. Her katılım belgesi : 1 puan

Sertifika ve katılım belgesi puanları toplamı 5 puanın üzerinde olması durumunda, 5'in üzerindeki puanlar dikkate alınmaz.

3. Yabancı dil dzevi (KPDS veya ÜDS)

a. A dzevinde yabancı dil bilgisi : 5 puan

b. B dzevinde yabancı dil bilgisi : 4 puan

c. C dzevinde yabancı dil bilgisi : 3 puan

d. D dzevinde yabancı dil bilgisi : 2 puan

e. E dzevinde yabancı dil bilgisi : 1 puan

4. Bilgisayar kullanım becerisi : 2 puan

B) Kıdem

Çevre sağlığı hizmetlerinde fiili çalışma süresi her yıl 0.5 puanla puanlandırılır. Şube Müdürü ve daha üst düzey idari görevlerde bulunanlar için kıdem yılı puanı 1 olarak alınır. Üst kıdem puanı 15 puanı geçemez.

C) Verimlilik

a. Mesleki bilgi ve kendini yenilemesi : 0-15 puan

b. Çalışma azmi ve yeteneği : 0-15 puan

c. Görevi ile ilgili tutum ve davranışları ile ekip çalışmasına uyumu : 0-15 puan

d. Çevre sağlığı ile ilgili almış olduğu takdir belgesi : 5 puan

e. Her bir disiplin suçu için : -10 puan

verilir.

Puanlamayı Genel Müdürlük'te Çevre Sağlığı Daire Başkanı ile ilgili Genel Müdür Yardımcısı, illerde Şube Müdürü ile ilgili Sağlık Müdür Yardımcısı, ilçelerde çevre sağlığı birim sorumlusu ile Şube Müdürü birlikte yapar. Şube Müdürünün puanlamasını İl Müdür Yardımcısı ve İl Müdürü birlikte yapar.

Denetçi Kimlik Kartı

Madde 9- Denetçilere, Bakanlıkça hazırlanacak örneğe uygun denetçi kimlik kartı verilir. Üç yılda bir yenilenir. Aktif görevinden ayrılan denetçinin kimlik kartı geri alınır.

Denetçilerin Görev ve Yetkileri

Madde 10- Yönetmeliğin kapsam maddesinde belirtilen hususlar başta olmak üzere, mevzuatta belirtilen iş ve işlemleri yapmakla yetkili olup, denetim amacıyla hazırlanan plan ve programları uygulamakla yükümlüdür.

Bu amaçla;

a) İçilebilir nitelikteki suların kontrolü, ıslahı ve numune alma çalışmalarını yapmak,

b) Mesken ile toplumun kullanımına açık yerlerin denetimini yapmak,

c) Gayri sıhhi müesseselerin izin işlemleri ve denetimini yapmak,

d) İnsan sağlığını ilgilendiren eşya veya levazımın üretildiği, muhafaza edildiği ve satıldığı işyerlerinin ve çalışanlarının sağlık ve teknik yönden izlenmesi ve denetimini yapmak,

- e) Ham, yarı mamul ve mamul maddeler, insan sağlığını ilgilendiren her türlü eşya ve levazım ile pestisitlerden usulüne uygun numuneler almak,
- f) Gıda ve su kaynaklı hastalık ihbarlarını değerlendirmek, epidemiyolojik çalışmalara katılmak,
- g) Katı, sıvı ve gaz atıkların oluştuğu, depolandığı, bertaraf ve değerlendirme yapıldığı yerlerin denetimini yapmak,
- h) Pestisit üretim, depolama ve satış yerleri ile kullanım alanlarının denetimini yapmak,
- i) Vektör kontrol ve denetim hizmetlerini yürütmek,
- j) Gürültü kirliliği ile mücadele amacıyla, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde gerekli denetimleri yapmak,
- k) Elektromanyetik kirlilik, radyasyon sağlığı ve güvenliği konularında, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde denetim yapmak,
- l) Sıhhi müesseselerin denetimini yapmak,
- m) Kaplıcaların denetimini yapmak,
- n) Nehir, göl, deniz ve baraj sularının kontrolü, islahı ve numune alma çalışmalarını yapmak,
- o) Yönetmelikte sayılanlar ve benzer hususlarla ilgili diğer mevzuatta öngörülen konularda, denetim ve hizmet ile görevli ve yetkilidirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Araç, Gereç, Malzeme ve Özel Kıyafet

Madde 11- Bu hizmetlerin yürütülmesinde kullanılacak araç, gereç ve malzemeler ile denetçinin giyeceği, özel kıyafetin renk, nitelik ve diğer özellikleri Bakanlıkça hazırlanacak Yönerge ile belirlenir, gerektiği hallerde güncelleştirilir.

Envanter alışmaları

Madde 12- Bu Yönetmelik kapsamındaki hizmetler ile ilgili olarak yapılacak envanter tutulmasına yönelik elektronik ortamda kullanılmaya elverişli yazılımlar veya formatlar, Bakanlıkça belirlenerek kullanılmak üzere il teşkilatlarına gönderilir.

Özel İşaret

Madde 13- Bakanlıkın denetimine tabi, toplumun kullanımına mahsus ürünlerin yapısı ve özelliklerinin denetimini kolaylaştırmak, toplumun güvenini sağlayarak, aldanması veya aldatılmasını önlemek, Bakanlık, il ve ilçe teşkilatlarınca verilen izin, ruhsat gibi belgelerin güvenliğini sağlamak amacıyla bu belgelere ve Bakanlıkça gerekli görülen ürünlere bandrol,

hologram, hologramlı shiring, çıkartma, etiket gibi özel işaret konur. Bu zel işaretlerin usul ve esasları Bakanlıkça ıkarılacak tebliğ ile düzenlenir. Gerektiğinde yeni özel işaretlerin belirlenmesi veya uygulamanın değiştirilmesi tebliğ ile gerçekleştirilir. Bu rnlerin üretimi ve dağıtımı doğrudan Bakanlıkça yapılabileceği gibi, Bakanlıkça uygun grlecek bir kuruluş aracılığı ile yapılabilir.

Denetim Yerlerinin Yükümlülükleri

Madde 14- Denetim yerlerinin sahibi ve yöneticileri;

- a) Denetim ekibine istediği bilgi ve belgeleri vermek ve her türlü kolaylığı göstermekle,
- b) Denetim esnasında, denetim ekibinin emniyetini sağlamakla,
- c) zel mevzuatında öngörülen bildirim ve yükümlülükleri yerine getirmekle,
- d) zel işaret işleminin sürekli ve etkili olarak yürütülmesi için, üretilen veya ithal edilen ürünlerini piyasaya arz etmeden önce Bakanlıkça uygun görülen özel işareti kullanmakla ve bedelini ödemekle,
- e) İzin işlemlerine esas analiz ücretleri ile inceleme kurulunun yolluklarını yürürlükteki mevzuata uygun olarak ödemekle,
- f) Denetim raporlarını hiçbir Őekilde reklam amaçlı kullanmamakla, yükümlüdür.

BEŐİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Müeyyideler

Madde 15- Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler veya zorunluluklara uymayanlar hakkında öncelikle ilgili mevzuatta öngörülen müeyyideler uygulanır. İlgili mevzuatta müeyyide bulunmayan hallerde Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282 nci maddesi gereğince işlem yapılır.

Geçici Madde 1- Bu Yönetmelikte ngrlen denetçi ve denetim ekibi, Yönetmelik yürürlüğe girdiği tarihten itibaren azami 2 yıl içinde oluşturulur. Bunlar oluşturuluncaya kadar, denetim, iş ve işlemleri mevcut personel tarafından yürütülür.

Geçici Madde 2- Bu Yönetmeliğin yayımından önce Bakanlıkça uygulamaya konulan ve Yönetmelik kapsamında olan özel işaretlerin uygulamasına devam edilir. Yönetmelik kapsamında olup, evvelce uygulanmayan özel işaretlerin usul ve esasları ile yürürlük tarihleri, Yönetmeliğin yayımından itibaren 3 ay içinde Bakanlıkça ıkarılacak tebliği ile ilan edilir.

Yürürlük

Madde 16- Bu Yönetmelikte öngörülüp, uygulanması Bakanlıkça yapılacak düzenlemelere bağlı olan hususlara ilişkin hükümler, bu düzenlemelerin yapılıp, duyurulduğu tarihte, Yönetmeliğin diğer hükümleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 17- Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

www.TazminatHukuku.com